

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Išlaidos

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([bg](#)) neseniai atlikta pakeitimų.
Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

bulgarų

Swipe to change

Išlaidos

Bulgarija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie teisingumo vykdymo išlaidas Bulgarijoje.

Teisinių atlyginimo reglamentavimo sistema**Advokatai****Bulgarijos advokatūros akto** (paskutinį kartą iš dalies keisto SG 69/2008 8 5):**36 straipsnyje** nustatyta:

Advokatai turi teisę už savo darbą gauti atlyginimą.

Dėl atlyginimo dydžio turi būti sutarta advokato ir jo kliento sutartyje. Sutartyje sutartas dydis turi būti teisingas bei pagrįstas ir negali būti mažesnis nei numatyta už tokį darbą, kurio imamasi (Aukščiausiosios advokatūros tarybos potvarkis).

Nesant sutarties, advokato arba kliento prašymu Advokatūros taryba turi nustatyti atlyginimą (Aukščiausiosios advokatūros tarybos potvarkis).

Atlyginimas gali būti nekintamo nustatyto dydžio ir (arba) skaičiuojamas kaip procentinė dalis sumos, kurią gali, atsižvelgiant į teismo proceso baigtį, priteisti sumokėti teismas. Tai netaikoma atlyginimui baudžiamosiose bylose ir civilinėse bylose, kuriose interesai yra nematerialiniai.

38 straipsnyje nustatyta:

Advokatai gali teikti teisinę pagalbą ir paslaugas:

asmenims, kurie turi teisę gauti alimentus;

asmenims, turintiems finansinių sunkumų;

tėvams, draugams ar kitiems advokatams.

Tokiais atvejais, kai priešingajai bylos šaliai atitinkamame procese teismas nurodo apmokėti išlaidas, advokatas turi teisę gauti atlyginimą. Teismas turi nustatyti tokio atlyginimo dydį, kuris turi būti ne mažesnis nei numatyta (potvarkio 36 straipsnio 3 dalyje), ir nurodo kitai bylos šaliai jį sumokėti.

Atlyginimas (užmokestis) reglamentuojamas 2004 m. Aukščiausiosios advokatūros tarybos potvarkiu Nr. 1. Minimalus užmokestis yra toks:

Užmokestis už konsultavimą, informacijos teikimą, dokumentų ir sutarčių rengimą:

nustatyto dydžio užmokestis – nuo maždaug 10 EUR iki 300 EUR;

atsižvelgiant į materialinį interesą byloje – nustatyto dydžio užmokestis (nuo maždaug 75 EUR iki 350 EUR) + materialinio intereso procentinė dalis (nuo 0,1 % iki 1 %).

Užmokestis už civilinį ir administracinį procesus vienoje instancijoje:

nustatyto dydžio užmokestis – nuo maždaug 50 EUR iki 250 EUR;

atsižvelgiant į materialinį interesą byloje – nustatyto dydžio užmokestis (nuo maždaug 50 EUR iki 325 EUR) + materialinio intereso procentinė dalis (nuo 2 % iki 6 %).

Užmokestis už **teismų sprendimų vykdymo** procesą:

½ 2 skirsnyje nurodyto užmokesčio;

Užmokestis už baudžiamąjį ir administracinių sankcijų procesus vienoje instancijoje – tik nustatyto dydžio:

ikiteisminiame etape – maždaug 150 EUR;

teismo proceso etape – nuo maždaug 150 EUR iki 900 EUR, atsižvelgiant į įtariamo nusikaltimo sunkumą;

administracinių sankcijų bylose – 75 EUR.

Užmokestis už **procesą ypatingosios teisenos tvarka** (vaikų apsauga, šeimos kodeksas, smurtas namuose, ekstradicija ir Europos arešto orderis ir pan.):

tik nustatyto dydžio užmokestis – nuo maždaug 75 EUR iki 125 EUR;

AntstoliaiNuo 2006 m. antstoliai Bulgarijoje yra **privatūs vykdymo užtikrinimo subjektai** ir **valstybės pareigūnai**. Abiem šioms grupėms taikomi **teisės aktuose nustatyti tarifai**.**Valstybės pareigūnų** užmokestis yra reglamentuotas (valstybinių mokesčių, teismų renkamų pagal 2008 m. **Civilinio proceso kodeksą**, tarifo II skirsnis).**Privačių vykdymo užtikrinimo subjektų** užmokestis yra reglamentuotas (įstatymo dėl privačių vykdymo užtikrinimo subjektų 78 straipsnis ir to įstatymo vykdymo užtikrinimo mokesčių ir išlaidų tarifas).

Abiem tarifais nustatytas užmokestis yra vienodas.

Privatus vykdymo užtikrinimo subjektas ima papildomą 50 % standartinio užmokesčio dydžio užmokestį už dokumentų įteikimą nedarbo ir išieginėmis dienomis, teismo šaukimo išsiuntimą paštu ir skundų, pranešimų bei dokumentų kopijų padarymą.

Nustatyto dydžio išlaidos**Nustatyto dydžio civilinių bylų nagrinėjimo išlaidos****Bylos šalių nustatyto dydžio išlaidos civilinių bylų nagrinėjimo procese**Už civilinių bylų nagrinėjimą yra nustatytas toliau nurodytas užmokestis (valstybinių mokesčių, teismų renkamų pagal 2008 m. **Civilinio proceso kodeksą**, tarifo I skirsnis). Užmokestis už:

civilinį ieškinį – 4 % ieškinio sumos, bet ne mažiau nei 25 EUR;

ieškinį dėl moralinės žalos – iki 40 EUR, bet ne mažiau nei 15 EUR;

ištuokos bylas (įskaitant bylas, kuriose pasiekiamas bendras susitarimas) – 2 % iš viso per trejus metus gautinos kiekvienos bylos šalies dalies (pagal susitarimą dėl santuokinio turto padalijimo ir alimentų);

vykdymo orderį – 2 % materialinio intereso, bet ne mažiau nei 12,5 EUR;

įvaikinimo bylas – 12,5 EUR;

turto, į kurį reikiamos pretenzijos, konfiskavimo užtikrinimą – 20 EUR;

įrodymų užtikrinimą – 10 EUR;

bankroto bylas – 25 EUR individualiam prekybą vykdančiam subjektui ir 125 EUR komercinei įmonei.

Civilinių bylų nagrinėjimo proceso etapas, kuriame turi būti sumokėtos nustatyto dydžio išlaidos

Užmokestis sumokamas prieš prasidedant procesui arba prieš atliekant būtinus veiksmus (Civilinio proceso kodekso 76 straipsnis).

Nustatyto dydžio baudžiamųjų bylų nagrinėjimo išlaidos

Bylos šalių nustatyto dydžio išlaidos baudžiamųjų bylų nagrinėjimo procese

Išlaidų padengimas ir atlyginimas baudžiamųjų bylų nagrinėjimo procese reglamentuojami **Baudžiamojo proceso kodekse**.

187 straipsnis. Išlaidų padengimas

Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo išlaidos turi būti apmokamos tiek, kiek nurodyta atitinkamos institucijos biudžete, išskyrus teisės aktuose nustatytais atvejais.

Baudžiamosiose bylose, iškeltose pagal nukentėjusiojo teismui pateiktą skundą, privatus kaltintojas turi iš anksto sumokėti išlaidų dydžio sumą.

Nesumokėjęs šios sumos, privačiam kaltintojui turi būti suteiktos septynios dienos šiai sumai sumokėti.

Bylose, iškeltose pagal nukentėjusiojo teismui pateiktą skundą, išlaidos, susijusios kaltinamojo teisme pateiktais reikalavimais surinkti įrodymus, turi būti padengiamos iš teismo biudžeto.

Už baudžiamųjų bylų nagrinėjimą nustatytas užmokestis (įstatymo dėl teismų, prokuratūrų, tyrimo tarnybų ir Teisingumo ministerijos renkamų valstybinių mokesčių, kuris paskutinį kartą iš dalies keistas 2005 m., tarifu Nr. 1) yra toks:

už skundus, pagal kuriuos baudžiamoji byla iškeliamą privataus kaltinimo tvarka – 6 EUR;

už privačius ieškinius baudžiamosiose bylose, iškeltose privataus kaltinimo tvarka – 2,5 EUR;

už reabilitavimo prašymus tais atvejais, kai byla lieka nebaigta nagrinėti – 3 EUR.

Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo proceso etapas, kuriame turi būti sumokėtos nustatyto dydžio išlaidos

Pirmiau nurodytų išlaidų dydžio sumą privatus kaltintojas turi sumokėti iš anksto (pagal Baudžiamojo proceso kodeksą). Nesumokėjęs šios sumos, jam turi būti suteiktos septynios dienos šiai sumai sumokėti.

Nustatyto dydžio išlaidos konstitucinio teismo procese

Bylos šalių nustatyto dydžio išlaidos konstitucinio teismo procese

Bulgarijos teisės sistemoje nėra konstitucinio teismo proceso.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir pareigos

Advokatūros akto 40 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad advokatai privalo tiksliai informuoti savo klientus apie jų teises ir pareigas. Nėra konkrečiai nustatyto įpareigojimo suteikti informaciją savo klientams apie numatomas išlaidas teisinio proceso metu. Tačiau advokatų etikos kodekse toks įpareigojimas yra numatytas.

Teisiniai išlaidų šaltiniai

Kur rasti informacijos apie išlaidų šaltinius Bulgarijoje?

Fizinis arba juridinis asmuo, suinteresuotas iškelti bylą teisme, negalės rasti jokios viešai paskelbtos informacijos apie tai, kiek tai jam kainuos, kadangi nėra oficialios ar neoficialios interneto svetainės ar kitos viešos įstaigos, kuri suteiktų tokią parengtą informaciją. Todėl klientai dažniausiai pasikliauja savo advokatais, kad šie juos informuos apie išlaidas.

Tačiau toliau nurodytose viešose interneto svetainėse piliečiai gali rasti teisės aktus, reglamentuojančius užmokestį ir išlaidas teisinio proceso metu, ir gali patys suskaičiuoti mokėtinas sumas. Tokios interneto svetainės yra: [nacionalinės teisės aktai](#), [Aukščiausios advokatūros tarybos](#) interneto svetainė, [Aukščiausiosios teismų tarybos](#) interneto svetainė ir [Nacionalinės teisinės pagalbos tarnybos](#) interneto svetainė; visos šios interneto svetainės šiuo metu yra tik bulgarų kalba.

Kokiomis kalbomis galima rasti informacijos apie išlaidų šaltinius Bulgarijoje?

Visos pirmiau nurodytos interneto svetainės šiuo metu yra tik bulgarų kalba.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Tokia informacija pateikiama Bulgarijos [teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

Kur rasti papildomos informacijos apie išlaidas?

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

[Aukščiausiosios teismų tarybos](#) interneto svetainėje pateikiamos teismų veiklos visais lygiais metinės ir pusmečio ataskaitos. Pateikiama informacija apie bylų, užbaigtų per pastaruosius 3 mėnesius, 6 mėnesius, 1 metus, 2 metus ar daugiau metų, skaičių. Aukščiausiosios teismų tarybos statistikos skyrius pateikia analizę ir informaciją apie teismo proceso nagrinėjant civilines, baudžiamąsias ir administracines bylas vidutinę trukmę.

Kur rasti informacijos apie vidutinės bendras konkretaus proceso išlaidas?

Tokios oficialios viešai skelbiamos informacijos nėra.

Pridėtinės vertės mokesčiai

Kaip pateikiama ši informacija? Kokios PVM normos taikomos?

PVM yra įskaičiuotas į išlaidas (pagal pirmiau nurodytus tarifus ir aktus).

Teisinė pagalba

Nustatytas mažiausias pajamų lygis civilinės teisenos srityje

Pagal Teisinės pagalbos aktą sąlygos gauti teisinę pagalbą civilinėse ir baudžiamosiose bylose yra tokios pačios (žr. toliau):

22 straipsnis:

Teisinė pagalba (pagal 21 straipsnio 1 ir 2 punktus) suteikiama asmenims, atitinkantiems tinkamumo mėnesinėms socialinės paramos išmokoms gauti reikalavimus (vadovaujantis Socialinės paramos akto taikymo taisyklėse nustatyta tvarka), ir asmenims, patalpintiems į specializuotas įstaigas, kuriose teikiamos socialinės paslaugos.

Teisinė pagalba (pagal 21 straipsnio 1 ir 2 punktus) turi būti suteikiama globojančiai šeimai, šeimai arba draugams ir giminiams, kuriems atiduotas vaikas (vadovaujantis [Vaikų apsaugos akte](#) nustatyta tvarka).

Sprendimas dėl vaiko atidavimo turi būti patvirtintas atitinkamai Socialinės paramos direktorato direktoriaus arba teismo sprendimu. Asmenys, nepateikę prašymo dėl mėnesinių socialinių išmokų, kurias gauti jie turi teisę (vadovaujantis Socialinės paramos akto taikymo taisyklėse nustatyta tvarka), turi pateikti Nacionaliniam teisinės pagalbos biurui Socialinės paramos direktorato direktoriaus išduotą pažymą, kurioje patvirtinama, kad atitinkamas asmuo atitinka tinkamumo mėnesinėms socialinės paramos išmokoms gauti reikalavimus.

Civilinėse ir administracinėse bylose taikomi papildomi reikalavimai.

23 straipsnis:

Civilinėse ir administracinėse bylose teisinė pagalba suteikiama tais atvejais, kai – remiantis atitinkamų kompetentingų institucijų pateiktais įrodymais – teismas nustato, kad bylos šalis negali susimokėti už advokato pagalbą. Siekdamas nustatyti, ar bylos šalis negali susimokėti už advokato pagalbą, teismas atsižvelgia į:

to asmens ar šeimos pajamas;
turtinę padėtį, patvirtintą pareiškimė;
šeiminę padėtį;
sveikatos būklę;
tai, ar asmuo dirba;
amžių;
kitas nustatytas aplinkybes.

Nustatytas mažiausias pajamų lygis baudžiamosios teisenos srityje kaltinamųjų atveju

Be baudžiamosioms byloms nustatytų kriterijų (Teisinės pagalbos akto 22 straipsnis, apibūdintas pirmiau), taikomi ir šie kriterijai:

23 straipsnis:

Teisinės pagalbos sistema (nurodyta 21 straipsnio 3 punkte) taikoma tais atvejais, kai privaloma tvarka turi būti užtikrinta gynyba arba advokato atstovavimas. Be to, teisinės pagalbos sistema turi būti taikoma tais atvejais, kai įtariamasis, kaltinamasis, asmuo, kuriam pareikšti kaltinimai, atsakovas arba baudžiamosios, civilinės ar administracinės bylos šalis negali susimokėti už advokato pagalbą, nori gauti tokią pagalbą ir tai reikalinga teisingumo interesais. Baudžiamosiose bylose tokį įvertinimą turi atlikti atitinkama institucija, atsižvelgdama į už advokato paslaugas negalinčio susimokėti asmens / kaltinamojo turtinę padėtį.

Nustatytas mažiausias pajamų lygis baudžiamosios teisenos srityje nukentėjusiųjų atveju

Šiuo atveju nustatytas toks pats mažiausias pajamų lygis kaip ir kitų baudžiamojo proceso šalių atveju (žr. pirmiau).

Kitos sąlygos, taikomos suteikiant teisinę pagalbą nukentėjusiesiems

Nėra specialių sąlygų, nustatytų teisės aktuose, kurios būtų taikomos nuo nusikaltimų nukentėjusių asmenų atveju. Taikomos bendros teisinės pagalbos suteikimo baudžiamosiose bylose taisyklės (Teisinės pagalbos akto 22 ir 23 straipsniai).

Kitos sąlygos, taikomos suteikiant teisinę pagalbą kaltinamiesiems

Nėra specialių sąlygų, nustatytų teisės aktuose, kurios būtų taikomos kaltinamųjų atveju. Taikomos bendros teisinės pagalbos suteikimo baudžiamosiose bylose taisyklės (Teisinės pagalbos akto 22 ir 23 straipsniai).

Nemokamas teismo procesas

83 straipsnis: Atleidimas nuo mokesčių sumokėjimo ir išlaidų atlyginimo

Mokesčių už teismo ieškinių tvarkymą mokėti ir teismo ieškinių tvarkymo išlaidų padengti nereikia:

ieškovams – darbininkams, darbuotojams ir asmenims, pateikusiems kolektyvinius ieškinius dėl darbo santykių;

ieškovams, pateikusiems ieškinius dėl išlaikymo;

prokuroro pateiktų ieškinių atvejais;

ieškovams, pateikusiems ieškinius atlyginti nusikaltimu, dėl kurio jau priimtas ir įsiteisėjo teismo sprendimas, padaryto delikto sukeltą žalą;

paskirtiems specialieji bylos šalies, kurios adresas nežinomas, atstovams.

Mokesčių sumokėti ir teismo proceso išlaidų padengti nereikia fiziniams asmenims tais atvejais, kai teismas pripažįsta, kad jie neturi **pakankamų išteklių** jiems sumokėti. Gavęs prašymą atleisti nuo mokesčių sumokėjimo ir išlaidų padengimo, teismas atsižvelgia į:

to asmens ir jo šeimos pajamas;

turtinę padėtį, patvirtintą pareiškimė;

šeiminę padėtį;

sveikatos būklę;

tai, ar asmuo dirba;

amžių;

kitas atitinkamas aplinkybes.

1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais teismo proceso išlaidos turi būti padengiamos iš teismo biudžete numatytos sumos.

84 straipsnis: Atleidimas ypatingais atvejais

Nuo valstybinių mokesčių sumokėjimo – tačiau ne nuo teismo išlaidų padengimo – atleidžiami:

valstybė ir valstybės institucijos, išskyrus bylas dėl privataus valstybės turto ir ieškinius dėl privačių valstybės gautinų sumų ir teisių (iš dalies pakeistas – SG 50/08, galioja nuo 2008 3 1; iš dalies pakeistas 2008 m. sprendimu Konstitucinio Teismo byloje Nr. 3 – SG 63/08);

Bulgarijos raudonojo kryžiaus organizacija;

savivaldybės, išskyrus ieškinius dėl privačių savivaldybių gautinų sumų ir turtinių teisių – privačios savivaldybių nuosavybės atvejais.

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi padengti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Civilinės bylos

78 straipsnis: Išlaidų priteisimas

Ieškovo mokėtinus mokesčius (įskaitant teismo proceso išlaidas ir atlyginimą vienam advokatui (jeigu bylos šalis turėjo advokatą)) turi sumokėti atsakovas proporcingai atsižvelgiant į priteistą ieškinių sumą.

Atsakovui įrodžius, kad nėra ieškinių pagrindo, išlaidos turi būti **priteisiamos ieškovui**.

Atsakovas taip pat turi teisę pareikalauti atlyginti apmokėtas **išlaidas proporcingai atsižvelgiant į nepatenkintą ieškinių dalį**.

Atsakovas taip pat turi teisę, kad jam būtų atlygintos **išlaidos tuo atveju, kai ieškinių nagrinėjimas nutraukiamas**.

Jeigu ieškinių suma, bylos šalies sumokėta kaip atlyginimas advokatui, yra **pemelyg didelė**, atsižvelgiant į bylos teisinį ir faktinį sunkumą, teismas gali, kitos bylos šalies prašymu, priteisti mažesnę sumą, tačiau ši suma negali būti mažesnė nei minimali suma (pagal Advokatų įstatymo 36 straipsnį).

Jeigu byla išsprendžiama asmens, kuris yra atleistas nuo valstybinių mokesčių sumokėjimo ar teismo proceso išlaidų atlyginimo, naudai, **asmuo, kuriam iškelta byla**, turi sumokėti visus mokėtinus mokesčius ir padengti visas atlygintinas išlaidas. Atitinkamos sumos turi būti sumokėtos teismui.

Jeigu **asmens, kuriam buvo suteikta teisinė pagalba**, ieškinyje yra pripažįstamas, apmokamo advokato atlyginimas turi būti sumokėtas Nacionaliniam teisinės pagalbos biurui, proporcingai atsižvelgiant į pripažintą ieškinių dalį. Tais atvejais, kai ieškiniai iškelti dėl sprendimų, asmuo, kuriam buvo suteikta teisinė pagalba, turi padengti išlaidas proporcingai atsižvelgiant į nepatenkintą ieškinių dalį.

Teisę į **advokato atlyginimo kompensavimą** taip pat turi juridiniai asmenys ir pavieniai verslininkai, jeigu juos gynė darbuotojas – teisinis konsultantas.

Jeigu byla baigiama pasiekus susitarimą, **puse sumokėto valstybinio** mokesčio turi būti grąžinta ieškovui. Teismo proceso išlaidos ir susitarimas išlieka, jeigu nesutarinama kitaip.

Trečiasis pagalbinis asmuo * išlaidų apmokėti neturi, tačiau turi padengti savo atliktų procesinių veiksmų išlaidas.

Jeigu byloje dalyvauja **prokuroras**, padengtinios **išlaidos** turi būti sumokėtos valstybei arba jas turi apmokėti valstybė.

* Trečiasis pagalbinis asmuo – nepriklausoma civilinės bylos šalis, turinti specialias teises ir pareigas, reglamentuojamas Civilinio proceso kodekse.

Baudžiamosios bylos

Baudžiamojo proceso kodeksas – Išlaidos ir atlyginimas

187 straipsnis: Išlaidų padengimas

Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo išlaidos turi būti apmokamos **ties, kiek nurodyta atitinkamos institucijos biudžete**, išskyrus teisės aktuose nustatytais atvejais.

Tais atvejais, kai baudžiamoji byla iškelta pagal nukentėjusiojo teismui pateiktą **skundą, privatus kaltintojas turi iš anksto sumokėti** išlaidų dydžio sumą.

Nesumokėjus šios sumos, privačiam kaltintojui turi būti suteiktos **septynios dienos** šiai sumai sumokėti.

Bylose, iškeltose pagal nukentėjusiojo teismui pateiktą **skundą**, išlaidos, susijusios su kaltinamojo teisme pateiktais reikalavimais surinkti įrodymus, turi būti padengiamos iš **teismo biudžeto**.

188 straipsnis: Išlaidų dydžio nustatymas

Išlaidų dydį turi nustatyti teismas arba ikiteisminio tyrimo organas.

Liudininkų – darbininkų ar darbuotojų – atlyginimą turi nustatyti teismas.

189 straipsnis: Sprendimas dėl išlaidų

Teismas turi nuspręsti dėl išlaidų, patirtų paskiriant bausmę ar priimant teismo sprendimą.

Vertimo raštu išlaidas ikiteisminio tyrimo metu turi padengti atitinkamas organas; vertimo raštu išlaidas teismo proceso metu turi padengti teismas.

Tais atvejais, kai **kaltinamoji šalis pripažįstama kalta**, teismas nurodo jai **apmokėti teismo proceso išlaidas, įskaitant užmokesčių advokatui bei kitas išlaidas už ex officio paskirto gynėjo paslaugas**. Šios išlaidos apima **privataus kaltintojo ir civilinio ieškovo** patirtas išlaidas, kai jie yra pateikę prašymą dėl išlaidų apmokėjimo. Jeigu byloje yra keli kaltais pripažinti kaltinamieji, teismas **paskirsto** kiekvieno iš jų mokėtiną išlaidų dalį.

Tais atvejais, kai **kaltinamoji šalis pripažįstama nekalta** dėl tam tikrų kaltinimų, teismas nurodo jai **apmokėti tik išlaidas, patirtas dėl kaltinimo, dėl kurio ji yra pripažinta kalta**.

190 straipsnis: Išlaidų skyrimas

Tais atvejais, kai kaltinamasis **išteisinamas** arba **baudžiamoji byla nutraukiama**, visas išlaidas bylose, kuriose kur kaltinimą palaiko valstybė, **padengia valstybė**, o su pagal nukentėjusiojo skundą iškeltais ieškiniiais susijusias **išlaidas padengia privatus kaltintojas**.

Vykdomąjį raštą dėl priskirtų apmokėti išlaidų turi išduoti pirmosios instancijos teismas.

Ekspertų atlyginimas

Civilinio proceso kodekse nustatyta bendra taisyklė, reglamentuojanti ekspertų atlyginimą civiliniame procese.

75 straipsnis: Išlaidų dydžio nustatymas

„... ekspertų atlyginimo dydį nustato teismas atsižvelgdamas į atliktą darbą ir patirtas išlaidas.“

Aukščiausioji teismų taryba 2008 m. paskelbė potvarkį Nr. 1 dėl ekspertų registravimo, kvalifikacijos ir atlyginimo, kuris taikomas civilinėms, baudžiamosioms ir administracinėms byloms. 29 straipsnyje nustatyta, kad ekspertų atlyginimo dydį turi nustatyti ekspertizę atlikti paskiriančios institucijos atsižvelgdamos į: užduoties sudėtingumą;

eksperto kompetenciją ir kvalifikaciją;

laiką, kurio reikėjo užduočiai įvykdyti;

atlikto darbo kiekį;

būtiną išlaidą, pavyzdžiui, naudotas medžiagas, reikmenis, priemones, įrangą ir pan.;

kitas sąlygas, aktualias atliekant darbą, pavyzdžiui, ar laikytasi terminų, papildomą darbą nedarbo valandų ir nacionalinių švenčių metu ir pan.

Vertėjų raštu ir žodžiu atlyginimas

Civilinės bylos

Ekspertams taikomos taisyklės yra taikomos ir vertėjams – žr. pirmiau.

Baudžiamosios bylos

Baudžiamojo proceso kodeksas: 189 straipsnio 2 dalis

Vertimo raštu išlaidas ikiteisminio tyrimo metu turi padengti atitinkamas organas, o vertimo raštu išlaidas teismo proceso metu – teismas.

Susiję priedai

[Bulgarijos išlaidų skaidrumo tyrimo ataskaita](#) (566 Kb)

Paskutinis naujinimas: 10/05/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.